

Klimatberäkningar för livsmedelsprodukter – värdet av att räkna på samma sätt

Märkningsdagen
4 december 2025

Danira Behaderovic, RISE Avd. Livsmedel, enhet. Hållbara matsystem

Jenny Hagberg, Svensk Dagligvaruhandel, hållbarhetsansvarig

RISE – Research Institutes of Sweden

1

Agenda

- Varför en branschgemensam metodik?
- En minsta-gemensam-nämnare-metodik.
- Definition av klimatavtryck för olika syften.
- Metodiken i korthet.
- Nästa steg: Dagligvaruhandelns projekt.

RISE BIOEKONOMI OCH HÄLSA
HÅLLBAR KONSUMTION
OCH PRODUKTION I

Branschgemensam metodik för att beräkna klimatavtryck för livsmedelsprodukter

Katarina Nilsson, Danira Behaderovic, Serina Ahlgren, Friederike Ziegler & Yannic Wocken

RISE 2024:01
Januari 2024

[Länk till metodik](#)

RISE

2

Svensk Dagligvaruhandel samlar branschen i konkurrensneutrala frågor

Axfood **coop**

ICA

FÖR BÄTTRE AFFÄRER
livsmedels
HANDLARNÄ

ISVENSK DAGLIG VARU
HANDEL

3

Dagligvaruhandeln i korthet

3 090
butiker
25% < 30 MSEK

340 miljarder
omsättning

110 000

anställda
32% < 25 år

13,4%

av disponibel inkomst

1. Handelsfakta.se
2. SCB, RAMS (2021). SNI Dagligvaruhandel 4711+472

ISVENSK DAGLIG VARU
HANDEL

4

Delägare i branschbolag

5

Var är vi idag?

Livsmedel står för cirka 30% av klimatpåverkan - vi behöver minska avtryck.

Olika beräkningsmetoder ger icke jämförbara siffror och skapar osäkerhet.

Försvårar en trovärdig dialog om produkters klimatavtryck.

Hindrar arbetet med att minska klimatpåverkan.

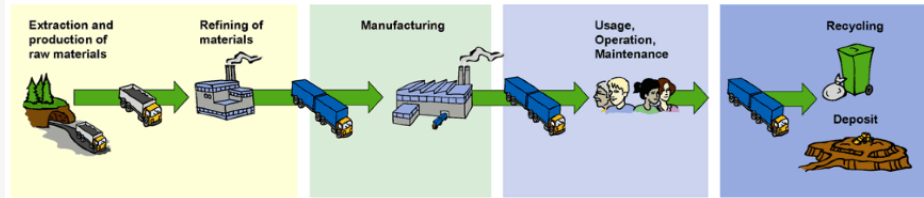
En gemensam metodik möjliggör jämförbara tal och stärker arbetet med att reducera klimatavtryck i kategori- och produktutveckling.

6

Finns inte ETT sätt att räkna

- resultatet styrs av de metodval man gör

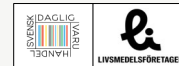
 "Cradle to grave"	Pasta koldioxidavtryck= 15 CO2-eq
 "Cradle to gate"	Pasta koldioxidavtryck = 10 CO2-eq

ISVENSK
DAGLIG
HANDEL
VARU

7

En branschgemensam metodik

- Dialog mellan Livsmedelsföretagens (LI) och Svensk Dagligvaruhandels (SvDH) visade behov av en gemensam riktning.
- Branschen behöver jämförbara verktyg för klimatberäkningar.
- Kraven på hållbarhetsredovisning ökar.
- Aktörerna enades om att metodik inte ska vara en konkurrensfördel och tog fram en gemensam metodik.
- En projektgrupp från handel och industri, ledd av LI och SvDH och i samarbete med RISE, tog fram metodikdokumentet.

RISE BIOEKONOMI OCH HÄLSA
HÅLLBAR KONSUMTION
OCH PRODUKTION I

Branschgemensam metodik för att beräkna
klimatavtryck för livsmedelsprodukter

Katarina, Nilsson, Danira Behaderovic, Serina Ahlgren,
Friederike Ziegler & Yannic Wocken

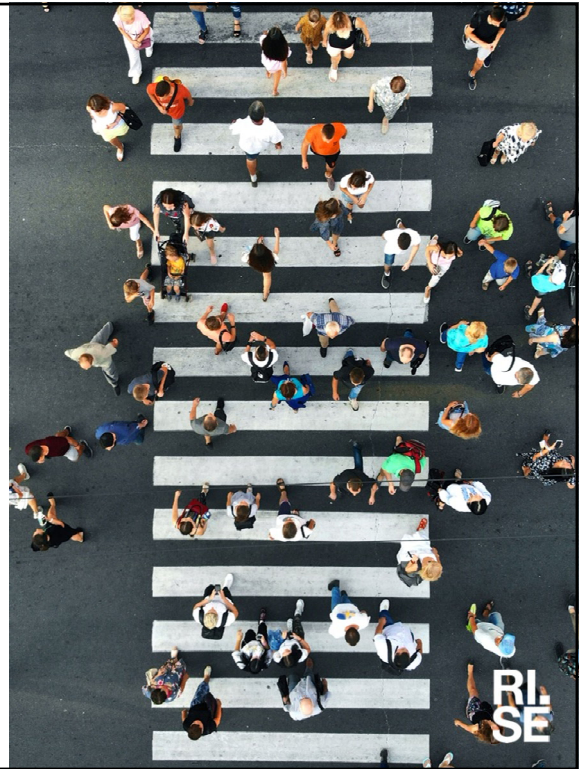
RISE 2024:29
Januari 2024

ISVENSK
DAGLIG
HANDEL
VARU

8

Vi bidrar till omställningen inom samhällskritiska områden

- Energiförsörjning och elektrifiering
- Industriomställning
- Hälsa och Life science
- Urban samhällsomställning
- Transformation genom digitalisering och AI
- Totalförsvär

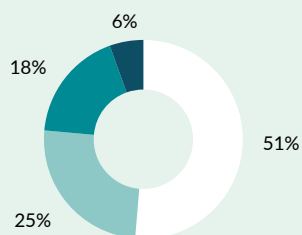
9

4 329

Nettoomsättning, Mkr

Justerat rörelseresultat: 145 Mkr

Justerad rörelsemarginal: 3,3 %

Fördelning av omsättningen

Näringsliv	2 222 Mkr
Offentliga finansörer	1 087 Mkr
Statlig basfinansiering	783 Mkr
EU-medel	237 Mkr

Alla siffror avser 2024.

Cirka

3 300

anställda

4:e

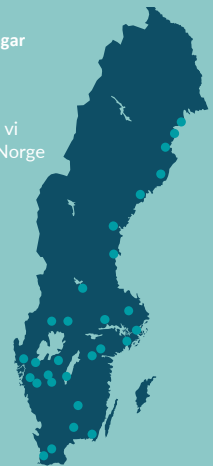
största institut i Europa
efter Fraunhofer, CEA och TNO

130+

Test- och demonstrationsmiljöer

Våra anläggningar
finns runtom i
Sverige

Dessutom har vi
verksamhet i Norge
och Frankrike

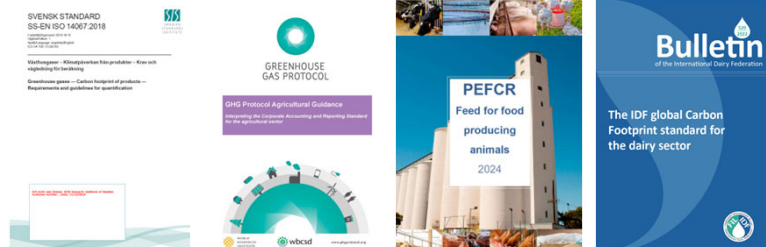

10

En minsta gemensam-nämnare-metodik

Användningsområden: Klimatrapportering, B2B, produktutveckling, sortiment- och kategoriarbete

Utgångspunkt befintliga standarder, exempelvis:

Stänga "luckor"

Vad ska ingå, vad kan exkluderas

Kontinuerlig utveckling

Transparens & publikt tillgänglig information

RISE – Research Institutes of Sweden

RISE

11

Definitioner

1. Företags- och produktspecifikt klimatavtryck för produkten

- **Företagsspecifika** data från alla steg i värdekedjan
 - Klimatberäkning tredjepartsgranskad

2. Företagsspecifikt och produktrepresentativt klimatavtryck för produkten

- **Generiska** och **företagsspecifika** data för råvaror och ingredienser. Företagsspecifika data för förädling, transporter och förpackning

Representativt klimatavtryck

3. Generiskt produktrepresentativt klimattal

- **Generiska** data för alla steg i värdekedjan

Generiskt klimattal

RISE – Research Institutes of Sweden

RISE

12

Krav på metod och datarepresentativitet för olika SYFTEN:

1: För benchmarking av likande produkt & extern kommunikation

- Företags-och Produktspecifika klimatavtryck
- PEFCR och ISO 14 067
- Företagsspecifika data
- Tredjepartsgranskning

✓ CF på förpackning (?)
✓ Benchmarking

2: Information till kund, klimatförbättringsarbete inom företaget & produktutveckling

Representativt klimatavtryck

DB0

- ISO 14 067
- Generiska och företagsspecifika data

3: Stödjer arbetet inom bland annat sortiment- och kategoriarbete

Generiskt klimattal

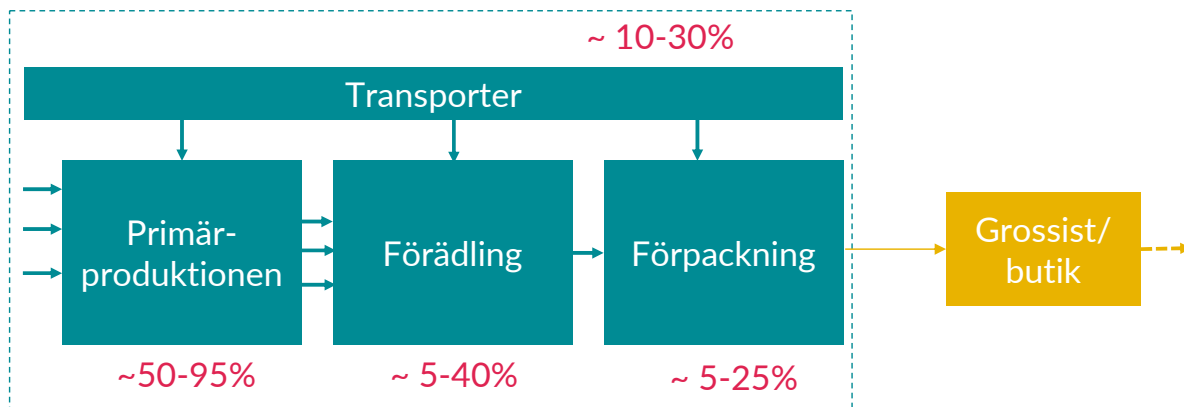
✓ Metodunderlaget vägleder för 2&3

Resursåtgång

RI
SE

13

Bidrag till produktens klimatavtryck från de olika stegen i värdekedjan

RISE – Research Institutes of Sweden

RI
SE

14

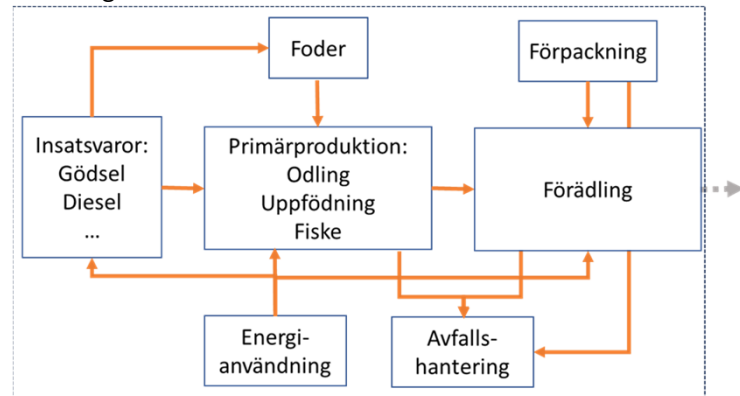
Bild 13

DB0 Highlita att metodunderlaget 2&3
Danira Behaderovic; 2025-11-19T10:25:53.724

Vägledning övergripande metodval

- Systemgräns
- Funktionell enhet
- Representativitet
 - Tid
 - Geografi
 - Teknik
- Karaktäriseringsmetod
- Allokering
- Biogena kolflöden
- Datakällor

Systemgräns: Vaggen fram till och med gårds- eller industrigrind

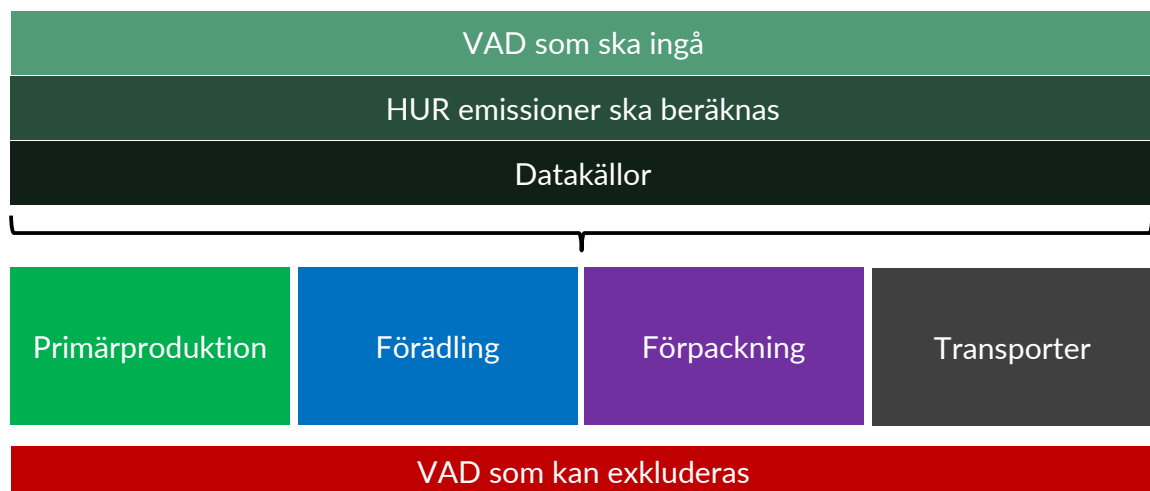
Om produktion utanför Sverige ska transport till Sverige inkluderas.

**RI
SE**

RISE – Research Institutes of Sweden

15

Vägledning för de olika stegen i värdekedjan

RISE – Research Institutes of Sweden

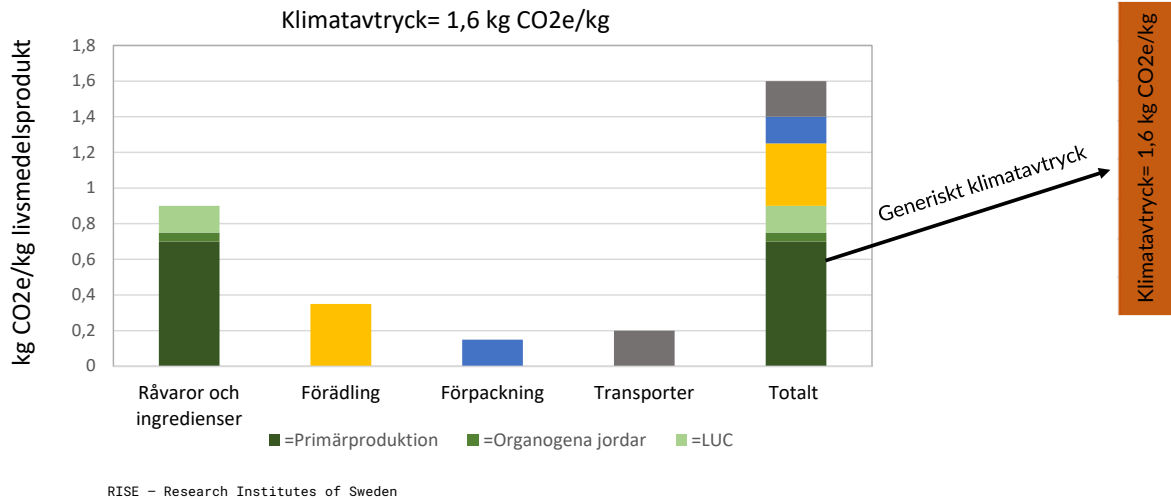
**RI
SE**

16

Vägledning resultat och redovisningskategorier

Klimatavtrycket ska redovisas som ett totalt klimatavtryck för produkten, uttryckt som kg CO₂e/kg.

Producentsspecifika och **produktrepresentativa** klimatavtrycke: uppdelat i bidrag från olika steg i värdekedjan.

17

Dagligvaruhandelns projekt

- framtagande av klimattal baserad på generiska data

Två dimensioner:

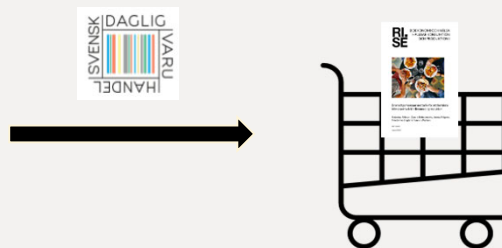
1. Generiska klimattal

För en bred och heltäckande överblick på livsmedelssystemets klimatpåverkan.

2. Företags- och produktspecifika klimatavtryck

För att höja effektiviteten avseende livsmedelssystemets klimatpåverkan.

18

Dagligvaruhandelns projekt

- framtagande av klimattal baserad på generiska data

- SvDH tar nästa steg och möjliggör beräkning av ett gemensamt klimattal baserat på generisk data enligt metodiken (nr 3 i bilden).
- Projektet gäller endast SvDH:s medlemmar.
- Projektperiod: 2 år. Målet är klimattal för 90 % av 100 000 artiklar till hösten 2025, och hela sortimentet till slutet av 2026.
- Projektet är ett "proof of concept" av metodiken och ger jämförbara klimatnummer för hela sortimentet.
- FoodFacts är beräkningspartner, men det viktiga är HUR beräkningarna görs - att alla använder samma metodik.

Definitioner

1. Företags- och produktspecifikt klimatavtryck för produkten

- Majoriteten företagsspecifika data från alla steg i värdekedjan för råvaror/ingredienser, förädling, transporter och förpackning
- Klimatberäkning tredjeparts granskad

2. Företagsspecifikt och produktrepresentativt klimatavtryck för produkten

- Generiska och företagspecifika data för råvaror och ingredienser. Företagspecifika data för förädling, transporter och förpackning

3. Generiskt produktrepresentativt klimattal

- Generiska data för alla steg i värdekedjan

RISE - Research Institutes of Sweden

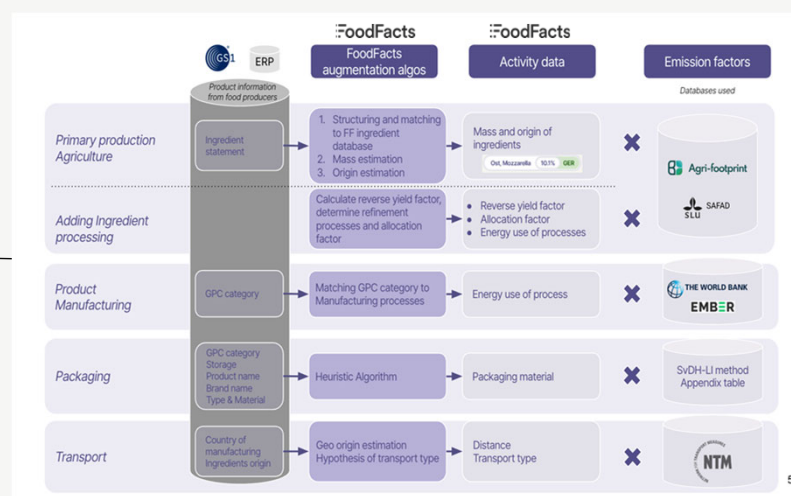
RISE

19

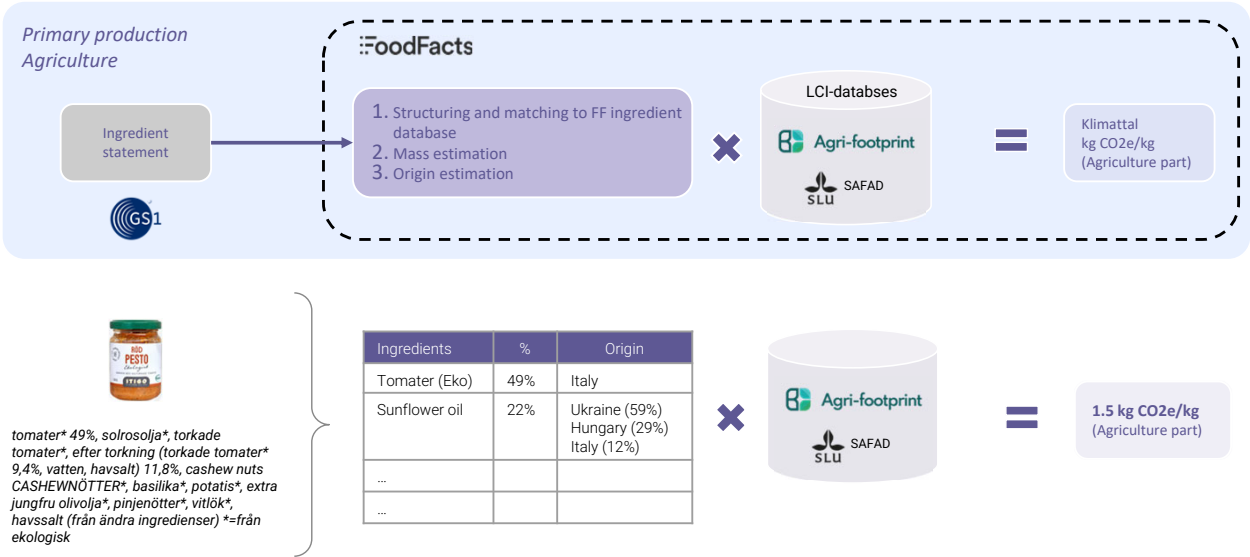
"Proof of concept"

Implementeringen av SvDH/Li-metoden för att beräkna klimattal

20

Exempel: Primärproduktion

21

21

Tack för er uppmärksamhet!
Frågor?

Danira Behaderovic
danira.behaderovic@ri.se

Jenny Hagberg
Jenny.hagberg@svdh.se

22

Bidrag från Förpackning

Ska ingå:

- Produktion av samtliga materialslag, jungfruliga och materialåtervunna, till primärförpackningen **för ett kg livsmedel.**
- Energiåtgång för konvertering av förpackningsmaterial till förpackning
- Avfallshantering av förpackningen, avgränsat till den andel av förpackningen som går till förbränning.

Ska exkluderas:

- Bidrag från sekundär och tertiärförpackning
- Klimatbidraget från den energi som genereras vid avfallsförbränning av förpackningen ska inte krediteras till produkten.

Med primärförpackning avses den förpackning som produkten har när konsumenten köper produkten, och primärförpackningen kan i vissa fall bestå av både en yttre och en inre förpackning

RISE – Research Institutes of Sweden

RI
SE

23

Bidrag från Förpackning - databehov

Information om	Aktivitetsdata som behövs	Typ av data
Produktion av samtliga förpackningsmaterial, jungfruliga som återvunna, i primärförpackningen	vikt (gram) av respektive förpackningsmaterial till en primärförpackning.	Input
Energiåtgång för konvertering av material till förpackning	kWh eller MJ /kg konverterad förpackning (Om förpackningen konverteras i livsmedelsproduktens produktionslinje, är konverteringsenergin redan inkluderad i energiförbrukningen i förädlingsledet)	Input
Förpackningssvinn i livsmedelsförädlingen	Anges som %, och ska relatera till primärförpackning till 1 kg producerat livsmedel	Omräkningsfaktor
Intransporter av förpackning till förädlingsanläggning	se avsnittet nedan Transporter 2.2.4	
Avfallshantering av förpackningen hos slutkonsument	Den andel av förpackningen som inte materialåtervinns antas gå till avfallsförbränning och ska inkluderas. Enbart emissioner från avfallsförbränningen inkluderas. Avfallsförbränningen antas ske i Sverige	Output

RISE – Research Institutes of Sweden

RI
SE

24

Hållbara matsystem

Med målet att driva den hållbara omställningen av livsmedelssystemet genom tillämpad, lösningsorienterad forskning. **Vår roll:**

1

Affärspartner

- Kunskap om livsmedels miljöpåverkan
- Effektiva förbättringsåtgärder

2

Innovationspartner

- Utveckling av besluts-och bedömningsverktyg, affärsmodeller och tekniska lösningar
- Implementation

3

Forskningspartner

- Offentligt finansierad forskning i samverkan
- Fokus på resultat och nyttiggörande

